

Praha / 16. – 20. května 2022

CEE Sustainable Finance Summit

*Navigating the path
to a sustainable future*

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

Obsah

-
- 3** Partneři
 - 4** Předmluva
 - 5** Náš Summit v číslech
 - 6** Klíčová sdělení
 - 7** *Shrnutí zasedání* - Udržitelné Finance
 - 10** *Shrnutí zasedání* - Udržitelnost & Energetika
 - 13** *Shrnutí zasedání* - Udržitelnost & Byznys
 - 16** *Shrnutí zasedání* - Udržitelnost & Bankovníctví
 - 19** *Shrnutí zasedání* - Udržitelnost & Inovace

Názory a postoje vyjádřené v této Závěrečné zprávě z konference CEE Sustainable Finance Summit shrnují názory, myšlenky a stanoviska, které sdíleli řečníci a účastníci diskusních skupin. Tyto názory nerepresentují postoje nebo stanoviska organizátorů a partnerů summitu.

Partneři

HLAVNÍ PARTNEŘI

Deloitte.

mazars

PARTNEŘI

Supported by:

on the basis of a decision by the German Bundestag

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

e.conomia

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

CEE ENERGY NEWS

EURACTIV.cz

Project Syndicate

Bankovníctví.

Ekonews

lawyers & business_

HLAVNÍ ORGANIZÁTOR

SPOLUORGANIZÁTOŘI

mesaIO

CEE Sustainable Finance Summit

CEE SUSTAINABLE FINANCE SUMMIT

Předmluva

LINDA ZEILINA

Zakladatelka & CEO,
International Sustainable
Finance Centre (ISFC)

S rokem 2022 přišla i očekávání, že po skončení pandemie COVID19 bude následovat oživení globální ekonomiky. Místo toho se však vlády musely vypořádat s válkou na Ukrajině, následnou humanitární a potravinovou krizí a rostoucí inflací. To vyvolalo obavy, že zaměření se na řešení těchto naléhavých problémů povede k menší ochotě a snížení kapacity zabývat se agendou klimatu a udržitelného financování.

Mezinárodní centrum pro udržitelné finance (International Sustainable Finance Centre, ISFC) poprvé představilo koncept konference o udržitelném financování ve střední a východní Evropě (CEE Sustainable Finance Summit) v roce 2020. Jsme přesvědčení, že partnerstvím s podobně smýšlejícími organizacemi vytvoříme unikátní prostor pro diskuse mezi různými regiony a sektory. Cíle jsme měli dva: informovat a podnítit politické diskuse společně s diskusemi odborníků z praxe o udržitelnosti ve financích a podnikání a také navázat kontakty mezi lidmi, kteří se zabývají tématy souvisejícími s udržitelností, nebo těmi, kteří mají zájem se o nich dozvědět více.

Po úspěšném prvním ročníku pětidenního Summitu v roce 2021, který zaznamenal vysoký počet účastníků i diváků online, jsme se rozhodli uspořádat v roce 2022 tuto událost v hybridním formátu. Letošní ambiciózní program představoval kombinaci veřejných a uzavřených zasedání, na nichž se setkávala různorodá skupina zúčastněných stran, aby diskutovala o nejrůznějších výzvách a řešeních souvisejících s udržitelností.

Během letošního Summitu jsme zaznamenali mnohem větší zájem o témata související s udržitelností – od udržitelného investování až po vykazování ESG a strategií dekarbonizace. I menší společnosti a subjekty na trhu si stále více uvědomují měnící se očekávání spotřebitelů, investorů a regulačních orgánů. Růst cen energií vyvolal další snahy o větší energetickou efektivitu a zaznamenal také nové finanční nástroje pro financování energetické transformace. Zjevné jsou však také mezery v místních odborných znalostech a pochopení tématu, což je dobrou příležitostí pro další vzdělávání, školení a alokaci kapacit.

V letošním roce jsme zahájili činnost Českého fóra pro udržitelné investování (CzechSIF), jehož cílem je zlepšit a urychlit osvědčené postupy udržitelného investování v České republice. Jsme nadšeni, že jsme pro tento projekt získali první výjimečné partnery a těšíme se na vzrušující práci, která je před námi!

Jsme vděční všem našim partnerům, kteří letošní konferenci podpořili, zejména Evropské investiční bance (EIB) a společnosti Deloitte, dále Velvyslanectví USA a Britskému velvyslanectví v Praze, KPMG, Redside Fund Management, ING, Mazars a Mezinárodnímu visehradskému fondu (IVF). Naši partneři razí cestu udržitelnosti v celém regionu a my bychom jim rádi poblahopřáli k jejich skvělé práci!

Tempo změn v oblasti udržitelného financování se zrychluje. Nyní je čas, aby se zainteresované strany v regionu střední a východní Evropy seznámily s nejnovějším vývojem. Doufáme, že prostřednictvím Summitu a CzechSIF můžeme nabídnout přístup k užitečným informacím o tom, co může přijít příště. Díky tomu bude navigace na cestě k udržitelné budoucnosti mnohem snazší, levnější a přímočará.

Těšíme se na další Summit o udržitelném financování ve střední a východní Evropě v roce 2023!

Náš Summit v číslech

5

CEE Sustainable Finance Summit trval **5** dní a zaměřil se na **5** různých témat spojených s udržitelností v regionu střední a východní Evropy: Finance, Energetiku, Business, Bankovníctví a Inovace.

27

Uskutečnilo se **27** zasedání (**1** úvodní, **16** živých panelových diskusí, a **10** uzavřených zasedání).

83

Přivítali jsme **83** řečníků z veřejného i soukromého sektoru, univerzit, mezinárodních společností, bank, start-upů, a občanských iniciativ z **18** zemí.

250+

Napočítali jsme přes **250+** unikátních návštěvníků, kteří nás přijeli osobně navštívit z **11** různých zemí regionu CEE a celého světa.

600+

Celkový počet návštěv za celý týden na všech **27** zasedáních přesáhl **600**.

3000+

Živý online přenos a videozáznam všech zasedání dosáhl přes **3 000+** shlédnutí.

30 000+

Během května 2022 jsme na webové stránce www.ceesummit.org zaznamenali přes 30 tisíc návštěv a více než 680 tisíc impresí na všech našich sociálních médiích.

Klíčová sdělení

ALEXANDER STUBB

Ředitel, School of Transnational Governance, European University Institute

IAN BREMMER

Zakladatel, Eruasia Group

Konference CEE Sustainable Finance Summit byla zahájena 16. května speciálně uspořádaným rozhovorem mezi **Ianem Bremmerem**, prezidentem Eurasia Group, a profesorem **Alexandrem Stubbem**, ředitelem univerzity School of Transnational Governance of European University Institute. Jako dva přední odborníci a myslitelé v oblasti globální bezpečnosti připravili půdu pro naše diskuse o udržitelném financování tím, že naši agendu zasadili do širšího kontextu probíhající války na Ukrajině. **Zde jsou hlavní myšlenky z jejich rozhovoru:**

[Podívejte se na záznam](#)

Globální nejednota: Roztříštěný světový řád ztěžuje reakci na globální krize, jako jsou pandemie nebo změna klimatu.

Změny vztahů: Západ oddělí vztahy s Ruskem, ale ne s Čínou. Ekonomické zájmy Číny leží na Západě, nikoli v Rusku. Čína sice nechce oslabit svůj geopolitický dosah jednáním na Tchaj-wanu, ale Čína a Rusko nepředstavují skutečné strategické spojenectví.

Regionální sjednocení: Pozitivní stránkou války na Ukrajině je, že NATO už nemá "mrtvé mozky". Západ stojí blíže k sobě, když se k NATO připojily Finsko a Švédsko, a Ukrajina je stále soudržná. Nevýhodou je, že se Rusko dostává do izolace, což již vedlo ke zvýšení geopolitické nestability, která podkopává naši schopnost bojovat s globální krizí.

Zelená dohoda pro Evropu po válce na Ukrajině: co teď? (Panelová diskuse)

Julia Patorská, Deloitte
Vazil Hudák, člen dozorčí rady ISFC
Ivan Mikloš, MESA10
Attila Steiner, Ministerstvo pro inovace a technologie, Maďarsko
Tomáš Provazník, Evermore Capital Management
Dirk Buschle, Energy Community

Válka na Ukrajině vyvolala otřesy v celé EU, zejména v regionu střední a východní Evropy, kde jsou stále silné vzpomínky na sovětský útlak. Nová bezpečnostní situace zpochybňuje Zelenou dohodu pro Evropu, balíček Fit for 55 a především její program udržitelného financování. Je třeba přehodnotit závislost Evropy na ruském plynu a ekonomické propojení s ruskými podniky.

- Jediným možným řešením je vítězství Ukrajiny. Jakýkoli kompromis by přinesl hospodářskou a politickou nestabilitu. Proto je v nejlepším zájmu EU Ukrajině jakýmkoli způsobem pomoci.
- Přestože EU přijala významné závazky týkající se nezávislosti na ruské ropě a plynu, mírné snížení dovozu mělo jen malý dopad na schopnost Ruska financovat svou válku proti Ukrajině, protože ceny prudce vzrostly.
- Vlády zemí střední a východní Evropy by měly změnit svůj přístup k Zelené dohodě pro Evropu tak, aby byla zprostředkovávána spíše jako podpora než jako zátěž, což by mohlo zvýšit její využívání regionálními firmami.
- Aby se střední a východní Evropa stala nezávislou na ruských fosilních palivech, musí spojit krátkodobou diverzifikaci a urychlení obnovitelných zdrojů s programy renovací a energetické účinnosti, aby se stala energeticky účinnější a snížila se poptávka po energiích.
- Evropa by se měla zaměřit na své kapitálové trhy, které jsou notoricky známé svou nedostatečnou rozvinutostí, neboť jejich podíl na financování vlastního kapitálu činí pouhých 20 %. K podpoře malých projektů a podnikatelů v tomto regionu je zapotřebí nových, inovativních typů financování, jako je například mezaninová forma financování.

[Podívejte se na záznam](#)

Ženy ve financích – změna zavedených stereotypů (Focus group)

Na vedoucích pozicích ve finančním sektoru jsou ženy zastoupeny stále jen menšinou. Dochází tak k vytváření rizika, které souvisí se skupinovým myšlením, dominantní kulturou a předsudky. Zlepšení kognitivní diverzity může přinést konkrétní výhody pro zmírnění rizik a posuny v myšlení a prioritách související se skupinovým myšlením. Stále více a více finančních institucí a podniků hledá zaměstnankyně a ženy na pozice lídrů, přesto je pokrok při zvyšování počtu žen ve vrcholných manažerských pozicích pomalý, a to zejména v regionu střední a východní Evropy.

- Trendy ESG vyvíjí pozitivní tlak na společnosti s cílem upřednostnění genderové diverzity ve vedoucích pozicích. Aby dostaly svým závazkům, měli by aktéři na trhu prosazovat cíle měření výkonu a odpovědnosti.
- Nerovné postavení žen na pracovních trzích je zapříčiněné strukturálními rysy, jako jsou péče o děti, mateřská dovolená nebo nastavení ukazatelů výkonnosti (KPIs). Rozhodovací orgány by se měly na tuto oblast zaměřit a navrhnout opatření, která roli žen podpoří.
- Firmy potřebují vytvořit bezpečné prostředí pro ženy vracující se zpátky do práce z mateřské dovolené, a to například úpravou klíčových ukazatelů výkonnosti a poskytnutím možnosti péče o děti.
- Kromě podniků a firem mohou důležitou roli sehrát i vlády. Politici by se měli inspirovat ve Švédsku a Finsku, kde si oba rodiče mohou zvolit odchod na mateřskou, resp. otcovskou, dovolenou.
- Klíčem květší systémové rovnosti žen a mužů je širší společenská změna. Vzdělání, náboženství a kultura utvářejí vnímání role žen ve společnosti. To staví občanskou společnost do role hybné síly, která může zesílit tlak na podniky a vlády, vyzdvihnout pozitivní příklady a pomoci s výchovou společnosti.

Udržitelné finance v Evropě s Martinem Špolcem (Diskuse)

Martin Špolc, DG FISMA,
Evropská komise
Linda Zeilina, International
Sustainable Finance Centre

Agenda EU pro udržitelné finance je hlavní plán Komise, který má finančnímu sektoru umožnit financovat ekologickou transformaci. Jeho jádrem je taxonomie EU, která podrobně definuje činnosti, které pozitivně přispívají k dosažení šesti environmentálních cílů. V návaznosti na to pak bude představena taxonomie zaměřená na společenské dopady.

- Agenda EU pro udržitelné finance stanovuje požadavky na transparentnost pro finanční a podnikatelský sektor, ale nenařizuje investorům, jak investovat, ani podnikatelům, jak podnikat. Přesto se firmy stále častěji dobrovolně zabývají zelenou transformací či zelenými dluhopisy.
- Taxonomie není ani výklenkem na trhu, ani nevyžaduje, aby společnosti byly zelené. Spíše uplatňuje postupný přístup, kdy motivuje firmy ke ekologizaci jejich ekonomických aktivit a zároveň bude postupem času zpřísnovat požadavky.
- Úkolem Evropské komise je především zajistit, aby taxonomie fungovala pro soukromý sektor, tedy uplatnit pragmatický přístup. Ačkoli v současné době existuje relativně málo projektů, které jsou s taxonomií sladěny, v budoucnu jich bude podpořeno více.
- Komise se nyní soustředí na implementaci a soudržnost s cílem zajistit použitelnost taxonomie a další praktické otázky.
- Musíme změnit myšlení, a to zejména ve střední a východní Evropě: taxonomie není hrozbou, ale spíše příležitostí, která pomáhá firmám přejít na emisní čistou nulu.

[Podívejte se na záznam](#)

Budoucnost udržitelných standardů: sblížování nebo odchylování? (Panelová diskuse)

Eila Kreivi, Evropská investiční banka
Ingmar Jeurgens, Climate & Company
Maud Gaudry, Mazars
Nadia Humphreys, Bloomberg

Agenda EU pro udržitelné finance je průkopníkem ve vývoji nových standardů pro finanční výkaznictví a nástroje. USA byly pomalejší; tyto zásady získaly dynamiku až po posledních volbách. Politizace taxonomie EU však vzala „vítr z plachet“ doposavad úspěšné tvorbě standardů.

- Návrh směrnice o nefinančním reportování podniků (CSRD), který předložila Evropská komise, je zásadním krokem k další harmonizaci evropských předpisů o udržitelnosti. Jeho záměrem je vytvořit nový, jasný návod k tomu, co je třeba vykazovat a jakým způsobem by se to mělo dít.
- Je třeba vytvořit zjednodušenou verzi nařízení pro malé a střední podniky (MSP). Současně je však třeba zavést alespoň nějakou formu standardizovaného zveřejňování a podávání zpráv vzhledem k potřebě investorů po větší transparentnosti dodavatelského řetězce.
- Význam finančních a nefinančních dopadů by neměly být vnímány nezávisle. Spíše se vzájemně doplňují.
- Je třeba se zaměřit na důkladnou implementaci nařízení. Je důležité otestovat připravenost uživatelů těchto nástrojů a efektivně je využívat.
- Je nezbytné, aby orgány veřejné správy zvyšovaly povědomí a vzdělávaly občany o tom, co je v sázce, zejména v regionech, kde udržitelnost nemá prioritu. Udržitelnost by neměla být vnímána jako další regulační zátěž, ale jako způsob pomoci podnikům vyrovnat se s dlouhodobými výzvami.

[Podívejte se na záznam](#)

Kapitálové trhy ve střední a východní Evropě: využití síly financí (Panelová diskuse)

Sean Kidney, Climate Bonds Initiative
Theodor Cojoianu, University of Edinburgh, RoSIF
Martin Komínek, Smokestack
Helena Horská, Raiffeisenbank
Martin Špolc, DG FISMA, Evropská komise
Răzvan Butucaru, Mazars

Kapitálové trhy v regionu střední a východní Evropy jsou poměrně málo rozvinuté a nemají takový rozsah, jaký si často přejí velcí institucionální investoři. I přesto jsou na vzestupu nové finanční nástroje spojené s udržitelností, stejně jako udržitelné investování. V posledních několika letech výrazně vzrostla emise zelených dluhopisů a roste zájem různých zainteresovaných stran ve střední a východní Evropě o financování zelené transformace.

- Unie kapitálových trhů EU by malým a středním podnikům nabídla rozmanité možnosti financování inovací, které by mohly přispět k dosažení environmentálních cílů.
- Standardizace v EU má zajistit minimální míru integrity a transparentnosti a zároveň řešit obavy podniků a investorů ohledně regulační zátěže a srovnatelnosti. Standard zelených dluhopisů je do jisté míry výjimkou, neboť je navržen jako zlatý standard, který má zajistit skutečný dopad.
- Trh zelených dluhopisů prudce roste, v současné chvíli dosahuje hodnoty 1,8 bilionu dolarů a úpis zelených dluhopisů často dosahuje několikanásobně vyšších hodnot, než je hodnota samotných dluhopisů. Banky, státy, a dokonce i větší města ve střední a východní Evropě by mohly tento nástroj využít k financování projektů v energetice, dopravě, nemovitostech či průmyslu.
- Účastníci diskuse se shodli, že je nezbytné větší zastoupení žen ve správních radách, které by mohlo přinést rozmanitější pohledy a kvalitnější prostředí spolupráce.
- Společnosti soukromého a rizikového kapitálu se mohou zapojit do spolupráce se začínajícími podniky ve střední a východní Evropě, aby vytvořily datovou infrastrukturu a procesy nezbytné pro splnění požadavků, jako je nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování (SFDR). Taková spolupráce by inovátorům usnadnila růst prostřednictvím zeleného financování již od samého počátku.

[Podívejte se na záznam](#)

Nástroje financování EU: jak zajistit, aby financování a investice byly v souladu s prioritami udržitelnosti (Focus group)

Národní rozvojové banky musí vytvořit prostor pro diskusi o tom, jak nejlépe zajistit integraci udržitelnosti. Častou kritikou financování EU je složitost procesu. Je důležité zmínit, že dalším problémem je často nedostatečná odborná znalost mechanismů a nástrojů financování EU v regionu střední a východní Evropy.

- Dostatečná praktická podpora ze strany vlád i soukromých inkubátorů má zásadní význam pro zajištění svobody podnikání a ujištění, že malé a střední podniky nezůstanou pozadu. Pro zajištění účinných řešení jsou důležité konzultace a pravidelná zpětná vazba od dotčených subjektů s rozhodovacími orgány.
- EU by měla nabízet schémata financování a podpory všem účastníkům trhu stejně, aby zajistila zdravou hospodářskou soutěž a efektivní distribuci.
- Komplikované inovace finančních nástrojů, které mísí fondy EU s komerčním financováním, by neměly odporovat jednoduchosti a nezátěžující a dostupné podpoře. Pro to je třeba zjednodušit procesy, zajistit, aby informace o tomto financování byly včasné a snadno pochopitelné a aby existoval prostor pro vysvětlení případných nejasností.
- V některých zemích (např. v ČR) jsou fondy spravovány několika ministerstvy, což způsobuje přílišnou roztržitost systému financování. Ke snížení bariér může posloužit jistá míra centralizace či podpora meziresortní vládní komise.

Financování energetické transformace ve střední a východní Evropě – co chybí k úspěšnému přechodu? (Panelová diskuse)

Balázs Felsmann, Regional Centre for Energy Policy Research
Julian Popov, Building Performance Institute Europe
Fady Al-Kheir, Energon holding
Martin Dratva, Redside Funds
Suzana Carp, Specialista na evropskou politiku v oblasti klimatu

Vsouvisti s ruskou válkou na Ukrajině a závazkem EU postupně se vzdát ruského plynu do roku 2027 se energetická transformace stala pro region střední a východní Evropy naléhavým tématem. Energetická nezávislost již není důležitá pouze pro hospodářskou konkurenceschopnost, ale také jako kritický prvek národní bezpečnosti.

- Vlády zemí střední a východní Evropy by měly aktivně umožnit energetickou transformaci prostřednictvím cíleného nastavení veřejných prostředků a opustit transakční a oportunistický přístup.
- Klíčovou hnací silou se stává ziskovost zelených projektů. Na straně vítězů budou firmy, které budou jednat rychle a strategicky při agregaci financovatelných projektů v oblastech jako je energetická účinnost nebo zavádění obnovitelných zdrojů.
- Argument, že plyn slouží jako přechodné palivo, který má umožnit ukončení využívání uhlí, není podložen rigorózními daty. Státy by se měly zabývat především obnovitelnými zdroji energie.
- Kromě financování zelených projektů je třeba řádně vzdělávat v oblasti udržitelnosti a finanční gramotnosti, aby se spotřebitelé i investoři stali vůči problematice udržitelnosti vnímavějšími.
- S rostoucí celosvětovou poptávkou a konkurencí v různých odvětvích by Evropa měla usilovat o autonomii ve výrobě baterií a zmírnit závislost na Asii, pokud jde o kritické komponenty.

[Podívejte se na záznam](#)

Budování odolných dodávek energie: volba mezi jádrem, plynem a vodíkem (Focus group)

Využití jaderné nebo vodíkové energie bude v blízké budoucnosti klíčovým tématem diskusí, pokud má Evropa snížit svou závislost na plynu z Ruska. Válka na Ukrajině rovněž vyvolala otázky ohledně využívání ruských jaderných technologií v Evropě a získávání uranu z Ruska. Prominentní debaty o využívání vodíku dále ukázaly složitost rychlého přechodu.

- Nízkouhlíková řešení jako je vodík nebo nové jaderné zdroje jsou nesmírně nákladná, nesou s sebou vysoké ekonomické riziko a jejich vybudování trvá dlouho. Politici by je měli podporovat pouze v nezbytných případech.
- Dopad na životní prostředí a ekonomický zisk jsou stále více propojeny. Země střední a východní Evropy které se doposud převážně zaměřovaly na jadernou energii namísto obnovitelných zdrojů by měly na tuto problematiku nahlížet z dlouhodobého hlediska a přejít tak na obnovitelné zdroje, aby se vyhnuly konkurenční nevýhodě.
- Diskuse o energetice musí také zohlednit stranu poptávky a zaměřit se na energetickou účinnost. Řešení dodávek energie by měla být spojena s komunikačními kampaněmi vyzývajícími k úsporám energie.
- Diskuse o budoucím energetickém mixu v České republice často postrádá potřebná data, zejména v souvislosti se zaváděním solárních panelů. Sběr dat je pro investice do energetiky nezbytný.
- Dokud bude nízkouhlíkové energie málo, měla by se vyrobená energie využívat nákladově a energeticky nejefektivnějším způsobem, a to upřednostněním decentralizovaných energetických systémů a zamezením ztrát způsobených přepravou na velké vzdálenosti.

Energetická účinnost v odvětví nemovitosti: jak můžeme dekarbonizovat stavebnictví? (Panelová diskuse)

Raúl García-Rodríguez, Deloitte
Petra Hajná, CPI Property Group
Tomasz Gasiński, Deloitte
Madeline Schneider, Guidehouse,
PCAF Secretariat
Lukáš Kovanda, Trinity Bank
Peter Sweatman, Climate Strategy
& Partners
Petr Lebeda, Glopolis

Zlepšení energetické účinnosti v obytných budovách a budovách veřejného sektoru představuje ve střední a východní Evropě značnou výzvu. Nicméně pokrok v této oblasti má potenciál výrazně snížit uhlíkovou stopu regionu i poptávku po energii v době prudkého růstu cen energií.

- Současná krize inflace a energetické nejistoty je stále silnějším argumentem pro to, aby se země střední a východní Evropy zaměřily na renovaci budov, neboť investice do reálných aktiv jako jsou projekty zateplování budov by mohly ochránit rodinné úspory před snížením jejich hodnoty.
- Speciální půjčka EU na renovaci, kterou navrhl Peter Sweatman, by byla přínosem pro majitele domů, protože by zvýšila hodnotu nemovitostí, zajistila úspory energie a zlepšila kvalitu života. Pro vlády by mohla představovat levnou a snadno šiřitelnou alternativu k přímým dotacím.
- Umělá inteligence a strojové učení mohou brzy finančním institucím pomoci získávat a využívat potřebné údaje o spotřebě energie v budovách, které poslouží pro identifikaci nejvhodnějších řešení.
- Finanční instituce v současné době nemají k dispozici údaje a jasné pokyny ohledně způsobů a tempa dekarbonizace svých portfolií budov.
- Pro úspěšnou dekarbonizaci firem je zásadní (a) stanovit vědecky podložené cíle včetně postupných kroků na cestě k čisté nule a (b) začlenit udržitelnost do všech podnikových procesů.

Podívejte se na záznam

Energetická účinnost v oblasti nemovitostí (Focus group)

Budovy tvoří velkou část celkových emisí mnoha zemí, což znamená, že rozšíření a urychlení modernizace a renovace budov jsou klíčové výzvy, které je třeba řešit v rámci úsilí o snížení emisí a spotřeby energie.

- Vlády by měly na základě ambiciózních cílů podporovat zvyšování energetické účinnosti budov nabídkou dobře přizpůsobené technické podpory a finančních pobídek ke snižování emisí.
- Nedávný nárůst cen energií přispívá k potenciálním úsporám energie. Zákonnodárci a regulátoři by měli využít této příležitosti a podpořit investice do energetické účinnosti, které mohou posloužit coby pojistka proti dalšímu zvyšování cen.
- Majitelé pronajímající nemovitosti často nemají motivaci investovat do energetické účinnosti, protože provozní náklady hradí nájemníci. Zákonnodárci a regulátoři by proto měli poskytnout účinná řešení, která by stimulovala dlouhodobé ekologické investice.
- Rozhodovací orgány by se měly obrátit k více na míru šitým finančním nástrojům, jako je mezaninové financování, které učiní investice do energetické účinnosti ziskovějšími a přilákají soukromé investory.
- Finanční instituce, zákonodárci a regulátoři potřebují pro svá rozhodnutí správné podklady. Umělá inteligence a internet věcí mají potenciál tuto mezeru v datech odstranit a několikanásobně zlepšit výsledky.

Revoluce v oblasti financování obnovitelných zdrojů energie a nových technologií: zachrání nás obnovitelné zdroje energie? (Panelová diskuse)

Petr Rokůsek, Nano Energies
Jakub Skavroň, Climate & Sustainable Leaders Czech Republic
Andrea Ferjenčíková, Evropská investiční banka
Pálma Szolnoki, BME Zero Carbon Hub

Po vypuknutí války na Ukrajině se začalo diskutovat o potřebě rozšířit řešení v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Jaké jsou příležitosti a výzvy při snaze o zlepšení financování obnovitelných zdrojů energie (OZE) v regionu střední a východní Evropy?

- Klíčovými výzvami zůstávají diverzifikace kombinace zdrojů energie a stabilizace sítě. Jejich řešení může vytvořit bezpečnější, udržitelnější, demokratičtější a cenově dostupnější energetický systém.
- Úspěšná energetická transformace vyžaduje současné zaměření na a) urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie, b) rozšíření přenosu a distribuce elektřiny a c) akumulaci.
- Vzhledem k tomu, že dlouhodobé investice do nových projektů v oblasti fosilních paliv a jaderné energie by v blízké až střednědobé budoucnosti nemohly zmírnit problémy s dodávkami energie, je třeba se v krátkodobém horizontu zaměřit na diverzifikaci a okamžité rozšíření obnovitelných zdrojů energie a rozvodných sítí.
- Cílem Evropské investiční banky je poskytovat poradenství a převážně anticyklické a dlouhodobé financování v souladu s prioritami EU, jako je zelená energie a inovace. Jejím cílem je tlačit, nikoliv vytěsnit soukromý sektor tím, že bude katalyzovat nová riskantní řešení (jako je Northvolt).
- Inovátoři ve střední a východní Evropě by měli přemýšlet jinak, důkladněji využívat potenciál jednotného trhu EU a využívat regulační prostředí, aby podpořili inovace v celém regionu.

[Podívejte se na záznam](#)

Podnikání v éře nejistoty po období Covidu: jaké regulace, finanční podmínky a zásady mohou podpořit nebo poškodit růst podniků? (Panelová diskuse)

Adam Jacobs-Dean, AIMA
Constance Kann, Evropská investiční banka
Pavla Břečková, AMSP CZ
Lubomír Vystavěl, NN Investment Partners
Miroslav Lukeš, Česká fintechová asociace
Cyril Klepek, Cyrkl
Hugo Greenhalgh, Thomson Reuters Foundation

Evropské podniky čelí řadě výzev, od poptávky západních spotřebitelů po udržitelnějších produktech a chování až po složité regulační požadavky a geopolitické změny. Zákonodárci a regulátoři, podniky i finančníci ve střední a východní Evropě musí spolupracovat, aby se vypořádali s mnoha výzvami a změnit své myšlení ohledně ESG.

- Aby si střední a východní Evropa udržela konkurenceschopnost, potřebuje více vizionářství a jasné stanovení priorit, a to především pokud jde o rychle rostoucí digitální ekonomiku a ekologický přechod napříč odvětvími.
- Na rozdíl od USA je Evropa vysoce závislá na bankovním financování, což přispívá ke strukturálnímu rozdílu mezi poptávkou a dostupností úvěrů. Financování inovací je ve střední a východní Evropě poskytováno převážně prostřednictvím rizikového kapitálu, nikoliv z kapitálových trhů bank.
- Udržitelné investování není jen o investování do již ekologických aktiv, ale především o podpoře smysluplných změn v odvětvích s vysokými emisemi. Válka na Ukrajině vyvolala debatu o investování v rámci ESG principů, zejména pokud jde o otázky lidských práv v nedemokratických zemích. Vyvolala také etické otázky investorů ohledně investování do společností vyrábějících zbraně a fosilních zdrojů energie.
- EU a členské státy by měly usilovat o to, aby se konečně plně realizoval volný pohyb osob (a čelilo se tak nedostatku kvalifikovaných pracovníků) a kapitálu (a tak se urychlily inovace a zelené financování).
- Orgány by měly dosáhnout lepší rovnováhy pro byrokratické požadavky, částečně přejít na správu založenou na principech (podobně jako je tomu ve Velké Británii) a jasně informovat o svých cílech.

[Podívejte se na záznam](#)

Zaměření na "S" a "G" v obchodních modelech ve střední a východní Evropě: měření a správa dat (Focus group)

V regionu střední a východní Evropy je integrace environmentálních, sociálních a správních faktorů (Environmental, Social and Corporate Governance, ESG) spojována převážně s písmenem "E", tedy environmentálním aspektem. "S" a "G" jsou stále vnímány jako dodatečné či příliš náročné, relevantní pro malou skupinu vysoce specializovaných investorů s dopadem nebo tematických investorů.

- Ukazatele související s "S" a "G" se zatím většinou používají pro PR nebo ke zmírnění rizika. Ukazatele "S" však mají velký potenciál posílit postavení pracovníků, zvýšit produktivitu, a tím zvýšit hodnotu společnosti.
- Změna klimatu a nerovnost jsou dvě hlavní témata, která budou v příštích letech formovat oba ukazatele. Podniky si však také musí dávat pozor na rychlé posuny v prioritách, tak jak jsme tomu byli svědky v důsledku pandemie COVID nebo ruské invaze na Ukrajině.
- S rostoucím významem ESG v řízení rizik a krizových momentů by se nefinanční informace měly analyzovat společně s finančními informacemi, nikoliv odděleně.
- Význam faktoru správy a řízení (tedy G, Governance) je často přehlížen. Většina strategických rozhodnutí je přijímána "shora dolů", a proto mohou společnosti dosáhnout svých sociálních a environmentálních cílů pouze za předpokladu, že mají dobrou správu a řízení.
- Na sociální otázky je třeba nahlížet z několika perspektiv, včetně pohledu zaměstnanců, dodavatelského řetězce a zákazníků. Je důležité, aby společnosti při rozhodování zohledňovaly zájmy všech zúčastněných stran.

Byznys a nefinanční výkaznictví (Panelová diskuse)

Robert Adamczyk, EBRD
Maria Ibisz, Deloitte
Petr Koblic, Burza cenných papírů Praha
Filip Gregor, Frank Bold, EFRAG
Michael Zimonyi, IFRS Foundation
Vesselina Haralampieva, EBRD

V současné době se většina požadavků na reportování vztahuje na velké podniky (nad 500 zaměstnanců), avšak to se brzy změní. V důsledku tlaku na větší podniky v otázce vykazování ohledně dodavatelů, budou muset podniky střední a východní Evropy vykazovat také emise v rámci tzv. Scope 1, 2 a 3. Nová očekávání a požadavky vedly k nárůstu počtu společností a poradenských firem, které uspokojují rostoucí poptávku po pomoci s reportováním.

- Společnosti potřebují zvládnout přechod od vykazování CSR k holisticky integrovanému vykazování ESG a klimatu, proto je pro podniky vhodné, aby se posunuli směrem ke strategičtějšímu shromažďování a využívání dat a využívání ukazatelů Evropské taxonomie v rámci celého investičního procesu.
- Na trzích budou těžit především ti kterým se podaří v oblasti plánování a vykazování klimatické transformace dostat mezi nejaktivnější. Podniky ve střední a východní Evropě si musí stanovit cíle a začít identifikovat a řešit rizika i dopady v celém hodnotovém řetězci.
- Aby se podpořila srovnatelnost a soudržnost vykazovaných dat, musí regulační a standardizační orgány (např. EFRAG) stanovit povinnou a kontrolovatelnou minimální referenční hodnotu pro vykazování emisí v rámci Scope 1 a 2, zatímco pro přístupy k emisím v rámci Scope 3 lze poskytnout větší flexibilitu.
- Aby se vyvrátily obavy menších podniků z potenciálně zatěžujícího nefinančního vykazování, měly by regulační orgány zajistit a) rovné podmínky pro zabránění odrazování podniků od veřejného vykazování, a b) přiměřenost rozsahu požadavků v závislosti na velikosti podniků.
- Tvůrci standardů, jako je například IFRS Foundation, se snaží vyjít vstříc požadavkům investorů tím, že přidávají ESG podrobnost, srovnatelnost a transparentnost a přesouvají důraz z výkaznictví na vysoké úrovni na konkrétní stanovení cílů a údajů, které jsou užitečnější pro investiční rozhodování. Tyto snahy mají potenciál mít větší dopad na změnu obchodních modelů společností v důsledku tlaku finančního sektoru.

Podívejte se na záznam

Dekarbonizace průmyslu v EU – lokální potřeby a kontext (Focus group)

Region střední a východní Evropy čelí specifickým výzvám: jeho energetický mix stále obsahuje uhlí a velké množství plynu, přičemž vládní podpora dekarbonizace je omezenější než v zemích, jako je Švédsko, Spojené království nebo Francie. Trajektorie politiky a financování je přitom jasná: odvětví s vysokou uhlíkovou náročností jsou považována za rizikovější a tlak na dekarbonizaci roste.

- Region střední a východní Evropy by měl věnovat větší pozornost řešením zachycování a ukládání uhlíku (CCS). Je to důležitý prvek při snižování emisí uhlíku, se zvláštním potenciálem pro cement, vodík a přímé zachycování uhlíku ze vzduchu.
- Zákonodárci a regulátoři by se měli zaměřit na vytváření pobídek pro dekarbonizaci průmyslu. Postupné rušení bezplatných povolenek spolu s ochrannými opatřeními, jako je mechanismus uhlíkového cla (CBAM), by mohlo představovat účinný způsob, jak vytvořit konkurenceschopný dekarbonizovaný průmysl. Dále je třeba se zaměřit na důkladnou standardizaci a unifikaci materiálů. Zákonodárci a regulátoři by měli přesně určit, které druhy materiálů lze používat pro které účely. To by pomohlo podpořit oběhové hospodářství.
- Evropské fondy finanční podpory pro průmysl musí zahrnovat nejen kapitálové výdaje (CapEx), ale také provozní náklady (OpEx), aby umožnily ekonomicky udržitelnou dekarbonizaci.
- Zelené veřejné zakázky, inteligentní umístění vedle dodavatelských řetězců (např. přechod na výrobu baterií) a inovační prvky jako součást politik dekarbonizace průmyslu mohou celkově vytvořit nová, udržitelná a dobře placená pracovní místa v regionu střední a východní Evropy.

Výzvy a příležitosti pro dekarbonizaci průmyslu ve střední a východní Evropě

(Panelová diskuse)

Barbara Botos, Ministerstvo pro inovace a technologie, Maďarsko**Christian Egenhofer**, European University Institute**Adam Jarosz**, ORLEN Unipetrol**Rafael Cayuela**, Dow Chemicals**Petr Jonák**, Svaz průmyslu a dopravy ČR**Dóra Csernus**, Equilibrium Institute

Země střední a východní Evropy patří k nejprůmyslovějším zemím v EU a jejich odvětví, jako je cementářský, ocelářský, chemický a automobilový průmysl, se obtížně omezují. Vzhledem k pokračující válce na Ukrajině se objevily otázky, zda by se neměly změnit priority EU v oblasti zelených opatření – především proto, aby Evropa nepřišla o své výrobce oceli a cementu, kteří by mohli být pro přechod na nízkouhlíkový růst nezbytní.

- Úspěšná zelená transformace sestává z tzv. tří "D": a) dekarbonizace, která zabrání de-industrializaci a posílí odolnost průmyslu, b) digitální inovace, které sníží spotřebu energie a c) decentralizace energie, která zvýší její bezpečnost a cenovou stabilitu.
- Země střední a východní Evropy by měly ve větší míře zavádět zelené veřejné zakázky a učinit z nich strategickou prioritu. Vhodně nastavené zelené koncepce by jim mohly poskytnout potřebnou konkurenční výhodu, která by jim umožnila přilákat nové investice od firem, jež čelí tlaku na ekologizaci.
- Účastníci panelu se neshodli na tom, zda region střední a východní Evropy čelí při dekarbonizaci větším výzvám než západní Evropa. Střední a východní Evropa je sice součástí jednotného trhu EU, včetně srovnatelného regulačního rámce a přístupu k finančním zdrojům, ale strukturálně a kulturně se od západní Evropy liší. Méně pokročilé rozhovory a snahy o dekarbonizaci by dokonce mohly regionu střední a východní Evropy přinést výhodu "opozdilce", protože by se mohl vyhnout politickým chybám jiných zemí nebo regionů.
- S pomocí podpůrných strategií a iniciativ by průmyslová odvětví s vysokými emisemi měla přímo usilovat o uhlíkově neutrální výrobu svých produktů, protože částečné snížení emisí neuspokojí požadavky zákazníků.
- Snaha o autonomii výroby baterií a solárních panelů v Evropě by mohla snížit strategické závislosti, a tím zajistit úspěch zelené transformace.

[Podívejte se na záznam](#)

Bankovníctví a klimatický diskurz: zavádění udržitelnosti do praxe a honba za čistou nulou (Panelová diskuse)

Heather Buchanan, Bankers for NetZero
Eva Bučová, ING Česká republika
Erik Berglöv, Asian Infrastructure Investment Bank
Sasja Beslik, NextGen ESG
Krisztina S. Nagy, Deloitte
Daniel Bouzas, UNEP FI

V posledním desetiletí došlo v bankách k velkým změnám v regulaci a očekáváních klientů, přičemž požadavky na dodržování předpisů exponenciálně rostou. Nové tlaky na zlepšení vykazování klimatických rizik a dodržování EU taxonomie (kromě jiných předpisů) zvyšují zátěž bank. Současně bude přetrvávat politický a společenský tlak na řešení environmentální udržitelnosti.

- Společnosti s omezeným přístupem ke kapitálu mají obvykle potíže s dekarbonizací, což znamená, že nedostatečně rozvinuté kapitálové trhy v regionu střední a východní Evropy představují jednu z hlavních překážek urychlení zelené transformace.
- Místo stěžování si na nedostatečnou dostupnost a ověřitelnost dat by se debata měla zaměřit na to, jak mohou regulační orgány a finanční instituce pomoci společnostem rychle a účinně změnit jejich obchodní modely, které by si následně měly stanovit realistické cíle dosažení výsledků.
- Zatímco dceřiné společnosti velkých nadnárodních bank mají výhodu díky svým institucionálním znalostem, regionální banky se ukázaly jako překvapivě pohotové při řešení rostoucích požadavků na udržitelnost.
- I když se na ně zatím nařízení EU o udržitelném financování nevztahuje, všechny firmy by měly co nejdříve začít pracovat na shromažďování údajů a jejich vykazování. Jakmile firmy začnou počítat své emise v rámci Scope 3 v celém dodavatelském řetězci, budou se požadavky na informace a zveřejňování brzy týkat i menších firem.
- Kromě výzev, které představují nedostatečně rozvinuté kapitálové trhy, se střední a východní Evropa potýká také s mezerou v oblasti úvěrových údajů, kterým by banky mohly čelit nastavením GDPR nařízení.

[Podívejte se na záznam](#)

Finanční nástroje transformace: zelené dluhopisy a dluhopisy vázané na udržitelnost (Focus group)

Vydávání zelených dluhopisů a dluhopisů vázaných na udržitelnost roste exponenciálním tempem, přičemž zájem evropského průmyslu o takové způsoby financování se stále zvyšuje. Současně se objevují obvinění z greenwashingu a názory, že dopad je omezený, přesto se účinek emisí dluhopisů teprve projeví.

- Navzdory ekonomickým otřesům globální trh se zelenými dluhopisy a celková poptávka po zelených dluhových produktech vzkvétá. Region střední a východní Evropy by se měl obrátit k zeleným dluhopisům a dluhopisům navázaným na udržitelnost, aby mohl financovat projekty zelené infrastruktury.
- Vzhledem k příliš vysokým nákladům na emisi je trh zelených dluhopisů v současné době pro mnoho subjektů ve střední a východní Evropě poměrně nedostupný. Zákodníci a regulátoři i finanční instituce by se měli zaměřit zejména na podporu menších subjektů.
- Vzhledem k tomu, že investoři stále více zpochybňují integritu některých dluhopisů deklarovaných jako zelené, měli by se emitenti přímo přihlásit k ambiciózním standardům dopadu, jako je standard EU pro zelené dluhopisy.
- Veřejné a soukromé finanční instituce by měly vytvořit ekosystém zeleného financování, v němž se bude dařit zeleným dluhopisům i zeleným půjčkám. V současné době investice do dluhopisů zaostávají například kvůli rizikům refinancování.
- Fiskální a měnová politika může podnítit větší emisi dluhopisů prostřednictvím daňových úlev nebo nákupních záruk.

Zátěžové testování v oblasti klimatu: desetiletí zdokonalených metodik a nových přístupů (Panelová diskuse)

Jakob Thomae, 2° Investing Initiative
Deutschland
Ulrich Volz, SOAS University of London
Štěpán Pekárek, Deloitte
Roman Vasil, Národní banka Slovenska
Réka Hámori, Maďarská bankovní
asociace

Klíčovou roli při prosazování agendy udržitelnosti pro centrální banky sehrály Bank of England (centrální banka Velké Británie), Evropská centrální banka a Síť pro ekologizaci finančního systému (NGFS, globální uskupení centrálních bank). Stále však přetrvávají problémy související s metodikami zátěžového testování v oblasti klimatu, dostupností dat a kvalitou samotného přístupu, přičemž zátěžové testování v oblasti klimatu se má stát významným nástrojem hodnocení výkonnosti bank.

- Na rozdíl od tradičních zátěžových testů vyžaduje zátěžové testování klimatu a) dlouhodobý pohled, který zohledňuje přechodná rizika, b) přechod od binárních scénářů k více scénářům a c) stále více centralizované zátěžové testy prováděné centrálními bankami, aby se zvýšila srovnatelnost.
- Banky často považují klimatické zátěžové testy za problém transakčních nákladů. Proto je důležité (a) zavádět metodiky s otevřenými zdroji, jako je například nástroj Hodnocení přechodu na kapitál dle Pařížské dohody (PACTA), aby se tyto náklady snížily, a (b) přeorientovat se z velkých registrovaných firem na středně velké firmy osvobozené od požadavků na zveřejňování informací.
- Sladění portfolia bank směrem k čisté nule může v dlouhodobém horizontu pomoci zabránit masivním makro obezřetnostním rizikům. Orgány dohledu by proto měly při své obezřetnostní politice vycházet z výsledků zátěžových testů.
- K agregaci dostatečného množství dat je zapotřebí komplexní povinné zveřejňování. I když chybí podrobné údaje, je nezbytné zachytit sladění s klimatickými cíli alespoň na makro úrovni.
- Pro rozumné a důkladné hodnocení rizik je nezbytné jak zátěžové testování klimatu zdola nahoru prostřednictvím komerčních bank, tak zátěžové testování shora dolů prostřednictvím orgánů dohledu.

[Podívejte se na záznam](#)

Agenda EU pro udržitelné finance: implementace nadcházejících nařízení

(Focus group)

Nové předpisy EU rychle mění způsoby integrace udržitelnosti, fungování investorů v oblasti ESG a vytváření nových investičních fondů. Schopnost aktérů na trhu implementovat nové požadavky do praxe však nedrží stejné tempo. Tento kontext byl podnětem k založení členské platformy [České fórum pro udržitelné investování](#), která vznikla jako znalostní centrum zaměřené na udržitelné investování v České republice.

czechsif

- CzechSIF, které založila ISFC, bude sdružovat veřejné a soukromé subjekty zabývající se udržitelným financováním, např. skrze tvorbu nástrojů smíšeného financování pro investice do klimatu.
- CzechSIF bude budovat a poskytovat znalosti, "demystifikovat" a svolávat pracovní skupiny za účelem usnadnění regionálním subjektům integraci agendy EU pro udržitelné financování.
- CzechSIF bude sloužit jako centrální fórum, které integruje informační a datové kanály, a tak usnadní koordinované úsilí, například v rámci odvětvových iniciativ, pomůže řešit roztržitěnou a nekoordinovanou práci mezi sdruženími ve střední a východní Evropě a bude pracovat na celkovém posílení spolupráce.
- Dosud byly vlády při zprostředkovávání podnětů od místních aktérů vůči EU i globálně spíše neefektivní. Cílem CzechSIF je tuto mezeru překlenout a zastupovat místní zájmy na globální úrovni.
- V konečném důsledku bude CzechSIF sloužit jako prostor pro sdílení a posilování zájmu mezi investory a pro vzájemnou podporu při zvládání výzev a uchopení příležitostí udržitelného financování.

Centrální banky: vývoj a tlaky v oblasti bankovního dohledu (Panelová diskuse)

Marek Mora, Česká národní banka
Santa Purgaile, Financial and Capital Market Commission
Martin Křivánek, KPMG
Fernando Restoy, Bank for International Settlements
Linda Zeilina, International Sustainable Finance Centre

Centrální banky hrají důležitou systémovou roli při utváření ekonomiky a finančního sektoru země. Zejména fyzická rizika související s klimatem a s přechodem na novou ekonomiku představují zásadní výzvy pro finanční stabilitu ve střední a východní Evropě i mimo ni.

- Banky a orgány dozoru jsou konfrontovány s radikálními změnami makroprostředí v důsledku změny klimatu. Stále častěji se musí vypořádávat s hospodářskými nedostatky zapříčiněnými změnami vládních politik, technologií, ale i změnami chování spotřebitelů a investorů v kontextu klimatické krize.
- Česká centrální banka (ČNB) přesto vnímá roli centrálních bank při řešení klimatických změn jako velmi omezenou z důvodu nedostatku demokratické legitimacy, znalostí a mandátu.
- Měnová politika bude muset reagovat na inflaci vyplývající z války na Ukrajině a prudkého růstu cen energií, na Zelenou dohodu, de-globalizační trendy a demografické změny.
- Rizika související s ESG, klimatem a zejména s přechodem na zelenější ekonomiku budou rychle sílit. To vyžaduje rychlá koordinovaná opatření, k nimž orgány dohledu v koordinaci s bankami užívají raději metodu cukru než biče.
- Spíše, než měnit své mandáty by finanční orgány měly vyvinout vyvážené způsoby řešení důsledků změny klimatu. Bankám prospěje účinná kombinace pokynů, pravidel a požadavků.

[Podívejte se na záznam](#)

Financování inovací: mohou region střední a východní Evropy a Evropa jako celek posílit své inovační ekosystémy? (Panelová diskuse)

Senta Čermáková, Deloitte
 Michal Košina, Evropský investiční fond
 Markus Raunig, AustrianStartups
 Marian Gazdík, G-Force
 Jan Burian, IDC Europe
 Andrew Gray, Tilia Impact Ventures

Inovace a výzkum a vývoj mají v EU stále větší význam, vlády jim věnují stále více pozornosti a řada subjektů, včetně EIB, jim poskytuje více finančních prostředků. Přesto region střední a východní Evropy a Evropa v širším slova smyslu často zaostávají za snahami jiných zemí o rozvoj a rozšiřování inovativních začínajících podniků (start-upů) nebo technologických společností.

- Vzhledem k tomu, že začínající podniky jsou největší hybnou silou hospodářského růstu, měla by střední a východní Evropa podporovat podnikatelskou veřejnost a provést změny politiky, aby překonala největší překážky, včetně nedostatku odborníků, kapitálu a regulační flexibility.
- Účastníci panelu se neshodli na tom, zda je dostupnost financování ve střední a východní Evropě dostatečná, protože výjimečné nápady mohou vždy přilákat investory, ale celkově je financování začínajících podniků stále nedostatečné.
- Pro vzdělání další generace podnikatelů by se měl ve střední a východní Evropě stát prioritou lidský kapitál. Přístupy k výuce by se měly posunout od paměťového učení k praktickým dovednostem, jako je pitching, finanční gramotnost a kritické myšlení.
- Ve střední a východní Evropě chybí investoři v rané fázi podnikání a existuje pouze omezené množství regionálních fondů rizikového kapitálu. Institucionální investoři, jako je EIB, nejsou dostatečně flexibilní, ale jdou správným směrem, zatímco regulace zabraňuje penzijním fondům v rozšiřování financování začínajících podniků.
- Inovační centra, jako je Izrael nebo Estonsko, mohou sloužit jako příklady osvědčených postupů, od nichž by země střední a východní Evropy mohly získat poznatky a přilákat zkušené odborníky do správních rad společností.

[Podívejte se na záznam](#)

Financování dekarbonizace a inovativních řešení ve městech (Focus group)

Města budou hrát klíčovou roli v národních aktivitách v oblasti dekarbonizace. Mnohá města však mají problémy s financováním projektů dekarbonizace, energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie. Zejména pro města střední a východní Evropy je obtížné přilákat soukromé investory kvůli nedostatečné správní autonomii a závislosti na volebních cyklech.

- Zákonodárci a regulátoři, a i veřejné finanční instituce by měli usilovat o to, aby byl trh městských investic co nejpředvídatelnější a nejpříznivější. Toho mohou dosáhnout dodržováním udržitelných dlouhodobých strategií ve spojení s konkrétními politikami a snižováním finančního rizika.
- Města jsou místem s progresivním myšlením, se složitou ekologickou a sociální realitou. Technická pomoc a finanční programy by mohly v této složité situaci pomoci najít rozhraní mezi nabídkou a poptávkou.
- Aby se veřejná doprava stala atraktivnější, měla by města spojit silné finanční pobídky s komplexními komunikačními kampaněmi. Praktické výhody pro občany mohou pomoci zvýšit podporu těchto ekologických aktivit.
- Instituce EU, národní vlády a organizace občanské společnosti mohou obcím poskytnout potřebné informace a poradenství, které často z finančních důvodů chybí. Pro zlepšení toku informací je nezbytný aktivnější přístup veřejných orgánů a různých zúčastněných stran.
- Kombinace strategického rozhodování shora dolů a zdola nahoru klade důraz na dlouhodobá, inovativní a flexibilní řešení pro města. Podobně v případě chybného řešení je důležité, aby ho rozhodovací orgány včas identifikovaly a zastavily, a aby se zabránilo plýtvání zdroji.

Mění se investování a nové podnikání: vzestup klimatických technologií

(Panelová diskuse)

Václav Gregor, Soulmates Ventures
Zuzana Zamborská, BE-ID human
Hristo Valev, Urban Impact Ventures
Lenka Mynářová, Nafigate Corporation
Marian Gazdík, G-Force
Jana Večerková, BrikkApp

Poptávka investorů a motivace podnikatelů jsou hnacím motorem klimatických technologií, jejichž investice se v roce 2021 celosvětově více než ztrojnásobily na více než 80 miliard eur. Jasně zaměřené podnikatelů na dopad a podpůrné politiky mohou regionu střední a východní Evropy pomoci využít tuto obrovskou příležitost.

- Podnikatelé ve střední a východní Evropě by měli (a) přijmout růstové myšlení (growth mindset) a (b) před expanzí se zaměřit na optimalizaci produktu a trhu, nikoliv pouze na zákazníka.
- Podnikatelé orientovaní na dopad obvykle vítají posun k dlouhodobějším investičním cyklům, což podporuje udržitelnější obchodní modely.
- Demokratizace a zastoupení žen na kapitálových trzích je jednak sociálně progresivní, jednak pomáhá vnést do investování a do komunity začínajících podnikatelů nové pohledy.
- V reakci na vzestup klimatických technologií se start-upy musí důsledně zaměřit na podstatu a dodatečnost dopadu svého podnikání. Přizpůsobení obchodních modelů tak, aby přispívaly k plnění cílů udržitelného rozvoje a byly v souladu s hledanými cíli, jako je cesta v souladu s Pařížskou dohodou, zlepšit budoucí přístup ke kapitálu.
- Investoři stále více touží po škálovatelných technologiích, které mohou měřitelně přispět ke snížení globálních emisí skleníkových plynů. K posouzení a porovnání dopadu společnosti na klima je však zapotřebí co nejširší a standardizovaný přístup ke kvantifikaci emisí během životního cyklu.

[Podívejte se na záznam](#)

Udržitelné financování pro budování udržitelné a odolné infrastruktury (Focus group)

Infrastruktura je základním motorem hospodářského rozvoje a prosperity. Na jedné straně rozvoj udržitelné infrastruktury vyžaduje značné kapitálové zdroje na její výstavbu a provoz, přičemž náklady na ni stoupají s klimatickými riziky a událostmi. Na druhé straně je infrastruktura zodpovědná za 60 % emisí uhlíku. Přehodnocením způsobu budování a provozování infrastruktury pomocí nových konstrukčních a inženýrských metod máme příležitost dosáhnout udržitelné obnovy založené na infrastruktuře, která změní ekonomiku a zajistí lepší budoucnost.

- Největší potenciál pro dekarbonizaci dopravní infrastruktury spočívá ve snižování emisí při výrobě oceli a cementu a v upřednostňování staveb v šedých zónách spíše než na zelené louce.
- Mnoho společností a finančních institucí již v minulosti muselo vybudovat kapacity pro posuzování vlivů na životní prostředí, především v kontextu hodnocení tzv. EIA. Využití těchto kapacit může pomoci zajistit soulad s novými předpisy a generovat údaje o dopadech vyžadovaných v rámci nových požadavků vykazování.
- Zásadní význam má také používání vysoce kvalitních materiálů s dlouhou životností. Veřejné orgány mají často tendenci dávat přednost nižším nákladům před udržitelnými materiály lepší kvality. Institucím by měly být poskytnuty náležitá pokyny, aby se zabránilo investicím do neudržitelných zbytných aktiv.
- Investice do infrastruktury musí být v souladu nejen s E v oblasti ESG, ale také se sociálními a správními kritérii. To bude obzvláště náročné kvůli problémům s dodávkami energie a komponentů, které se ještě zhoršily v důsledku války na Ukrajině.
- Občané musí být prostřednictvím vzdělávacích kampaní dostatečně informováni o nutnosti udržitelných řešení.

Udržitelnost a bezpečnost: dvě strany jedné mince, nebo protichůdné koncepty?

(Online diskuse)

Simon Zadek, Finance for Biodiversity Initiative
Shada Islam, New Horizons Project Geopolitical Strategy Advice and Analysis
Linda Zeilina, International Sustainable Finance Centre

Zatímco na udržitelnost a bezpečnostní politiku se dosud pohlíželo jako na dvě oddělené oblasti, ruská agrese na Ukrajině zviditelnila jejich vzájemnou provázanost, ať už jde o energetickou bezpečnost, hospodářskou konkurenceschopnost nebo dopad na životní prostředí.

- Zelená dohoda pro Evropu se nyní stala ústřední součástí bezpečnostní agendy EU.
- Je zapotřebí posílit mezioborovou a mezistátní spolupráci v oblasti změny klimatu, přírodního kapitálu a bezpečnosti.
- Aby se udržela finanční stabilita a zabránilo se investicím do aktiv, které vytváří bezpečnostní rizika (například související s byznysy, které jsou závislé na dodávkách zdrojů z nepřátelských režimů nebo režimů s vysoce rizikovým profilem), musí se fungování finančního systému stát otázkou bezpečnosti.
- Světoví lídři napomohli současné energetické a potravinové krizi tím, že podporovali finanční komunitu, aby mohla nadále ve velkém měřítku investovat do těžby fosilních paliv. Zároveň přírodní zdroje a biologická rozmanitost nebyly posuzovány z hlediska bezpečnosti.
- Aby se potravinové systémy staly odolnějšími a udržitelnějšími (skrze vertikální zemědělství či podporu alternativních bílkovin), mohou se zákonodárci a regulátoři poučit z inovací a podpůrných politik v odvětví obnovitelných zdrojů energie, kterému se s poklesem nákladů daří.
- V rámci boje proti současné krizi by vedoucí představitelé měli (a) přestat podporovat rozsáhlé investice do fosilních aktiv, (b) urychlit decentralizaci globálních potravinových systémů tím, že budou motivovat k místní produkci potravin, a (c) otevřít komoditní trhy.

Podívejte se na záznam

Sledujte #CEESummit2023!

**CEE Sustainable
Finance Summit**

INTERNATIONAL
SUSTAINABLE
FINANCE CENTRE

